

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.06.2023
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin lausunto luonnoksista Väyläviraston maanteiden ja rautateiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmiksi 2023-2028**TRE:2794/11.02.03/2023****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh 050 521 5198, projektiarkkitehti
Lotta Kauppila, puh 040 800 7212, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Väyläviraston rautateiden ja maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2023 - 2028 -luonnoksesta annetaan oheiset lausunnot.

Perustelut

Väylävirasto laatii meluntorjunnan toimintasuunnitelmat viikkaimmin liikennöidylle maantieverkolle ja rautateille joka viides vuosi. Toimintasuunnitelmissa on määritetty toimenpiteet, joilla Väylävirasto pyrkii vähentämään melulle altistumista maanteiden ja rautateiden varsilla seuraavien viiden vuoden aikana. Toimintasuunnitelmat on laadittu täyttämään EU:n ympäristömeludirektiivin asettamat vaatimukset meluntorjunnan toimintasuunnitelmalle. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmissa käsitellään meluntorjunnan periaatteita, rahoitusta ja muita näkymiä, jotka kattavat pitemmän aikavälin.

Molemmissa meluntorjunnan toimintasuunnitelmissa on tunnistettu kiireellisimmät meluntorjuntakohteet, jotka eivät sijoitu minkään muun hankkeen alueelle, vaan ne on toteutettava erillisinä meluntorjuntahankkeina. Erillishankkeena toteutettavia melusteita ei ole esitetty kummassakaan suunnitelmassa Tampereen alueelle. Melusteiden rakentamisen lisäksi rautateiden toimintasuunnitelmassa on mukana seuraavat toimenpiteet; matalan melusteen hyödyntäminen raideliikennemelun torjunnassa, kiskonhionta, rautateiden liikenne-ennusteet ja kaavoitus, meluntorjunnan tarkoituksenmukainen suunnittelu sekä rakentamisen aikaisen melun torjunta ja hallinta. Maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa on melusteiden rakentamisen lisäksi mukana seuraavat toimenpiteet; meluntorjunnan tarkoituksenmukainen suunnittelu, nopeuden alentaminen sekä rakentamisen aikaisen melun torjunta ja hallinta. Monet toimenpiteistä edellyttävät toteutuakseen yhteistyötä eri viranomaistahojen välillä.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto vaikutusalueen kunnilta ja valtion valvontaviranomaisilta, Liikenne- ja viestintävirastolta,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Lausunto on pyydetty jättämään 16.6.2023 mennessä, mutta lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa kesäkuun loppuun. Lausunto jätetään sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@vayla.fi.

Tampereen kaupungin hallintosäännön 35 §:n perusteella apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunnot

Tampereen kaupungin lausunto Väyläviraston rautateiden meluntorjunnan toimintasuunnitelman luonnoksesta 2023-2028

Tampereella on vanhaa ja uutta asutusta paikoin raidealueen välittömässä läheisyydessä. On välttämätöntä, että raideliikenteen haittoja pyritään vähentämään myös näillä raideosuuksilla, vaikka Väyläviraston suunnitelmassa näille kohteille ei ole osoitettu suoria melusuojaustoimenpiteitä. Tampereen kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa 2018-2022 on esitetty ja toimintasuunnitelmassa 2024-2028 tullaan esittämään myös Väylävirastolle toimenpiteitä Tampereen kaupungin alueella sijaitseville rataosuuksille.

Haittojen ehkäisemiseksi Tampereen kaupunki katsoo, että yöaikaan kulkevia tavarajunia koskevia nopeusrajoituksia tulee harkita etenkin rataosuuksille, joissa on vanhaa asutusta hyvin lähellä raidetta. Melusuojaustoimien harkinnassa tulisi yöaikana myös enimmäisäänitaso LAFmax ottaa tarkasteluperusteeksi. Lisäksi kriteerit radalla kulkevalle kalustolle on syytä pitää riittävän tiukkoina, jotta esimerkiksi "lovipyöristä" tai eri raidelevyden omaavasta kalustosta ei aiheudu tarpeetonta melua tai tärinää. Mikäli haittoja ei muuten pystytä ehkäisemään, olisi kiinteistökohtaista meluntorjuntaa Väyläviraston toteuttamana jatkossa hyvä tarkastella mahdollisena ratkaisuna.

Toimintasuunnitelmaluonnoksessa on nostettu esiin ongelmat rautateiden liikenne-ennustetietojen saatavuudessa ja käytössä. Tampereen kaupunki painottaa rautateiden liikenne-ennusteiden saatavuuden parantamisen ja yhtenäisten käytäntöjen vakiinnuttamisen tärkeyttä.

Rata-alueen työmailla joudutaan tekemään usein voimakasta melua ja tärinää aiheuttavia töitä asutuksen lähellä myös yöaikaan. On ilmeistä, että hankkeita valmistellaan pitkään, mutta tietoa niistä ei välttämättä saada kuntaan ajoissa. Esimerkiksi toimintatavoista, tiedotuksesta ja herkkien kohteiden huomioinnista tulisi kuitenkin pystyä neuvottelemaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Työt aiheuttavat usein niin pitkäkestoista ja/tai kiusallista haittaa, että asukkaita on syytä kuulla

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

etukäteen meluilmoituksen vireilläolosta ja lisäksi tiedotus on tehtävä laajasti ja asuinhuoneistokohtaisesti. Väyläviraston hankkeiden toimintamalleja on syytä tarkentaa siten, että neuvottelut paikallisten viranomaisten kanssa tehdään jo hankesuunnittelun alkuvaiheessa ja mahdolliset luvat ja ilmoitukset, ml. meluilmoitus, jätetään hyvissä ajoin. Lupien ja ilmoitusten tekemistä ei voi sälyttää viime hetkellä urakoitsijan vastuulle.

Tampereen kaupungin lausunto Väyläviraston maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelman luonnoksesta 2023- 2028

Mahdollisuus nopeusrajoitusten alentamiseen tulisi selvittää ainakin Tampereen itäisellä ohikulkuteillä. Kuten luonnoksessa todetaan, saavutetaan suurin vaikutus melulle altistumiseen nopeusrajoituksia alentamalla niillä väylillä, joissa on suuri liikennemäärä ja ajonopeudet, ja joiden varrella on tiiviistä rakentamista. Tampereen itäinen ohikulkutie kulkee monin paikoin asuinalueiden vieressä ja välissä ja sijainnista johtuen valtatie melu kantautuu laajalle alueelle. Väylän varrelta saadaan toistuvasti häiritsevyyttä melusta. Maastonmuotojen takia väylän melua on monin paikoin vaikea tai tehotonta torjua meluestein. Ohikulkutiellä on myös paljon liittymiä, joten se, että kaikille ajoneuvoille olisi pitkällä osuuksilla sama ajonopeus (80 km/h) lisäisi liikenteen sujuvuutta ja ennakoitavuutta ja saattaisi lisäksi vähentää myös meluhaittoja lisääviä kiihdytyksiä.

Nopeusrajoitusharkinnan arvosteluperusteita on syytä tarkastella kriittisesti ja siten on välttämätöntä että Väyläviraston nopeusrajoitusohjeen päivityksessä on mukana melu- ja muiden yhteiskunnallisten vaikutusten ja niiden kustannusten arvioinnin asiantuntija. Yksittäisen henkilöauton säästämä matka-aika ei voi olla merkityksellisin arvostelukriteeri. Nopeuden alentaminen vaikuttaa melutason laskun myötä ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen (unihäiriöt, sydän- ja verisuonitaudit, stressitaso yms.) sekä tieliikenteen turvallisuuteen, sujuvuuteen ja kasvihuonepäästöihin. Ajonopeuden lasku vähentää myös päällysteen kulumista sekä hiukkas- ja typen oksidien päästöjä ja on lisäksi tehokas keino vähentää rengasmelua. Arvottamisessa on syytä ottaa huomioon sekin, ettei ratkaisulla ylläpidetä tai lisätä yksityisautoilun houkuttelevuutta verrattuna julkisen liikenteen käyttöön. Nämä vaikutukset tulisi jollain tavoin yhteismitallistaa, jotta nopeusrajoituksesta aiheutuvaa henkilöauton matka-ajan pidentymistä voidaan objektiivisesti verrata melupäästöistä ja muista edellä mainituista seikoista yhteiskunnalle aiheutuviin haittoihin ja niistä seuraaviin kustannuksiin (esimerkiksi terveyshaitta vs. säästetty minuutti).

Kaavoituksen lausunto

Tampereen kaupunki ja kaupunkiseutu muodostaa voimakkaasti kasvavan alueen. Asukasmäärä kasvaa useilla tuhansilla joka vuosi. Uudet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

asukkaat sijoittuvat pitkälti olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen, eikä laajoja uusia alueita tai väyliä rakenneta. Tämä lisää tarvetta myös meluntorjuntaan olemassa olevilla väylillä ja rautateillä kaupunkiseudun ytimessä. Meluntorjuntasuunnitelmassa tuotiin esille meluntorjuntatoimenpiteiden toteuttaminen erillisinä hankkeina hankalana rahoituksen puutteen vuoksi, useimmiten hankkeet toteutuvat vain uusien väylien ja perusparannushankkeiden yhteydessä. Ajonopeuksien alentamisen vaikutuksia on selvitetty ja loppupäätelmissä todettiin, että etenkin kaupunkiseutujen sisääntuloväylillä tämä olisi tehokas keino vähentää melulle alttiiden asukkaiden määrää tiiviisti rakennetussa ympäristössä. Toimenpiteellä on myös muita hyviä vaikutuksia muun muassa päästöihin ja liikenneturvallisuuteen ja sen kokonaisvaikutuksia olisikin syytä tutkia lisää. Melu on keskeinen olemassa olevassa yhdyskuntarakenteessa elinympäristön laatua heikentävä tekijä. Keinoja melutilanteen parantamiseksi tulee hyödyntää moninaisesti, esimerkiksi ajonopeuden laskua melusteiden lisäksi. Tämä luo edellytyksiä myös yhdyskuntarakenteen tiivistämisen tavoitteiden toteuttamiselle.

Liikenneympäristöt muodostavat myös estevaikutuksia ekologiselle verkostolle. Meluntorjunnan suunnitelmissa tulisi yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa tunnistaa sekä huomioida kattavasti myös muut arvot, kehittämistarpeet ja kehittämismahdollisuudet.

Yhteistyön kehittäminen eri viranomaisten ja toimijoiden välillä edesauttaa tavoitteiden toteutumista. Eri suunnitelmien tavoitteiden yhteensovittaminen sekä suunnittelun ja toteutuksen aikataulujen yhteensovittaminen tuo monia hyötyjä.

Tiedoksi

Väylävirasto (kirjaamo@vayla.fi), Yhdyskuntalautakunta, Hastio

Allekirjoitus

Apulaispormestari Pekka Salmi

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.06.2023
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 15

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)